

Motion till riksdagen 2025/26:1704

av Staffan Eklöf (SD)

Möjlighet att förvara och visa vissa kulturarvsföremål i deras hemort

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att möjliggöra ett hemortsundantag för lokal förvaring av de för bygden allra viktigaste lokala arkivhandlingarna, utan att äventyra bevarandet av dessa, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges äldsta bevarade privilegiebrev undertecknades av kung Magnus Ladulås Birgersson den 18:e maj år 1284 och gav Jönköping stadsrättigheter. Den 18:e maj varje år kan Jönköpingsborna beskåda detta fantastiska kulturföremål. Det är svindlande att se originaldokumentet på sin rätta plats. Gamla och nya Jönköpingsbor kan knyta an till den starka identiteten och besökare kan njuta av äktheten i ett historiskt minne.

Privilegiebrevet har funnits i staden i 737 år och har överlevt tre stadsbränder och många krigshärjningar. Riksarkivet begärde att privilegiebrevet ska skickas till det nationella arkivet och fick rätt i en dom från Stockholms tingsrätt. Man menar att Jönköping ska få en fin kopia.

Riksarkivet har bland annat ansvar för bevarande och tillhandahållande av Sveriges arkivhandlingar. Ansvaret omfattar att säkerställa en nationell överblick över handlingarna. De ska kunna studeras som en helhet, till exempel av forskare. Jag menar

att för denna överblick är informationen från föremålen viktigare än föremålen i sig, medan för den kulturarvsfunktion och den identitetsskapande funktion som kulturföremål har i sin rätta omgivning är själva föremålen i original viktiga.

Lagstiftningen om arkivhandlingar bör kompletteras med ett så kallat hemortsundantag. Det skulle vara ett undantag från Riksarkivets rätt och skyldighet att förvara sådana arkivhandlingar som har synnerligen stor betydelse för en ort. Undantaget skulle åberopas av kommunen och Riksarkivet skulle kunna ställa krav på hur handlingen ska förvaras, så att den tryggt kan bevaras. Om kraven uppfylls ska Riksarkivet inte kunna kräva att föremålet flyttas till Landsarkivet.

Jag anser att regeringen bör möjliggöra ett hemortsundantag för lokal förvaring av de för bygden allra viktigaste lokala arkivhandlingarna, utan att äventyra bevarandet av dessa.

Staffan Eklöf (SD)